

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 1. juni 2017
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Sidsel Bøndergaard
Sagsnr.: 2017-0035-0421
Dok.: 2320010

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AH fra Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg den 7. juni 2017

Samrådsspørgsmål AH:

"Idet bl.a. henvises til artikel i Politiken den 2. marts 2017: "Børn er tvunget til at vente i ugevis med at fortælle om overgreb", indslag i TV2 den 29. april 2017: "Flere sager om misbrugte og voldsramte børn - og børnene venter stadig" og ministerens svar på SOU alm. del spørgsmål 137 og 138, SOU alm. del - spm. 385 og 386, ønskes en redegørelse for og en drøftelse af, hvilke initiativer ministeren agter at tage med henblik på, at ventetiderne på videoafhøring af børn bliver nedbragt. Der henvises i denne forbindelse til <http://politiken.dk/indland/art5856404/B%C3%B8rn-er-tvunget-til-at-vente-i-ugevis-med-at-fort%C3%A6lle-om-overgreb> og til <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2017-04-29-flere-sager-om-misbrugte-og-voldsramte-boern-og-boernene-venter-stadig>"

Samrådsspørgsmål AI (til børne- og socialministeren):

"Idet bl.a. henvises til indslag i TV2 den 29. april 2017: "Flere sager om misbrugte og voldsramte børn - og børnene venter stadig" og ministerens svar på SOU alm. del - spm. 302, SOU

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

alm. del - spm. 387 og 388, ønskes en redegørelse for og en drøftelse af følgende:

- *Udviklingen i antallet af børnehussager og hermed presset på børnehusene,*
- *de afsatte ressourcer til drift af børnehuse,*
- *hvilke initiativer ministeren vil tage med henblik på at børnehuse opprioriteres, således at presset nedbringes, samt*
- *hvorledes ministeren vil sikre, at kommunerne lever op til intentionerne i Overgrebspakken fra 2013.*

Der henvises til <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2017-04-29-flere-sager-om-misbrugte-og-voldsramte-boern-og-boernene-venter-stadig>.”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Trine Torp (SF).

Der er tale om et fælles samråd med børne- og socialministeren. Børne- og socialministeren svarer først.

Svar:

[Indledning]

1. Tak for muligheden for at komme her i dag til dette samråd om sagsbehandlingstiden for videoafhøring af børn.

Jeg vil gerne indlede med at slå fast, at vold mod og seksuelle overgreb på børn er fuldstændig afskyelige forbrydelser. Og det er forbrydelser, som ofte har meget voldsomme konsekvenser for ofrene.

Det er derfor helt afgørende for mig og for regeringen, at vi sikrer, at børn, som er involveret i sådanne sager, får den bedst mulige behandling og støtte i kontakten med myndighederne.

[Politiets arbejde]

2. Før jeg kommer nærmere ind på spørgsmålet om sagsbehandlingstiden ved videoafhøring af børn, vil jeg gerne forklare lidt nærmere om politiets konkrete rolle i disse sager.

For der er jo tale om, at et barn eller en meget ung person pludselig møder et retssystem som offer eller vidne, og det er afgørende for alle de involverede parter, at dette møde bliver så skånsomt som muligt.

Samtidig er politiets opgave i disse – som i alle andre sager, hvor der er mistanke om et strafbart forhold – at afdække, om der er begået et strafbart forhold, og i givet fald tilvejebringe de nødvendige beviser for det.

Normalt afhøres ofre og andre vidner både af politiet under efterforskningen og senere i retten af anklageren og forsvareren, hvis anklagemyndigheden vælger at rejse tiltale.

Men hvis det er et barn under 13 år, som skal afhøres, sker dette som udgangspunkt – for at skåne barnet – i stedet ved, at barnet alene afgiver en forklaring til politiet.

Denne forklaring til politiet optages på video og bruges af politiet i den videre efterforskning af sagen. Videoafhøringen kan endvidere anvendes som bevis under selve retssagen i stedet for, at barnet skal møde op og afgive forklaring i retten.

Videoafhøring kan efter en lovændring, der trådte i kraft i 2016, også anvendes i forhold til større børn og unge.

Videoafhøring kan således også bruges i forhold til børn på 13-14 år i sager om seksualforbrydelser, incest eller familievold, hvor det giver sig selv, at belastningen af barnet er særlig stor.

Andre børn og unge under 18 år vil også kunne videoafhøres, hvis særlige omstændigheder taler for det. Her foretager man en konkret vurdering af forbrydelsens art, omstændighederne ved forbrydelsen og barnets eller den unges personlige forhold.

3. Formålet med at bruge videoafhøring er navnlig at undgå den store belastning, som det kan være for et barn at skulle igennem den sædvanlige fremgangsmåde med afhøring først hos politiet og senere i retten – og eventuelt både i byretten og i landsretten, hvis sagen ankes.

Afhøring i retten indebærer blandt andet, at barnet i ofte uvante og utrygge rammer over for fremmede personer skal fortælle om en muligvis meget traumatisk hændelse. Og hverken anklageren eller forsvareren er nødvendigvis særligt uddannede i at afhøre børn.

Videoafhøring belaster ikke på samme måde barnet.

Det skyldes blandt andet, at afhøringen gennemføres i lokaler i børnehusene, som er særligt indrettede til det, og hvor man forsøger at skabe så trygge rammer for barnet som muligt.

Ordnningen indebærer desuden, at afhøring som udgangspunkt sker hurtigst muligt efter politianmeldelsen og foretages af politifolk, der er særligt uddannede til at foretage videoafhøring af børn.

Som udgangspunkt er det kun barnet og videoafhøreren, der er til stede i det lokale, hvor afhøringen foretages. Afhøringen kan overværes fra et andet lokale på en skærm.

Den mistænkte må ikke være til stede i det andet lokale under afhøringen. Til gengæld har den mistænkte forsvarer pligt til at være til stede. På den måde sikres det, at den mistænkte interesser kan varetages under afhøringen, og at den mistænkte forsvarer allerede på dette tidspunkt – gennem videoafhøreren – kan stille spørgsmål til barnet, så det så vidt muligt undgås, at barnet skal afhøres flere gange.

Herudover er også barnets bistandsadvokat, de sociale myndigheder, den polititjenestemand, der efterforsker sagen, og en anklager til stede og overværer afhøringen. Hvis det er nødvendigt, kan der også være en særlig børnesagkyndig til stede, som kan give råd og vejledning til videoafhøreren og de øvrige deltagere.

[Sagsbehandlingstiden]

4. Det siger sig selv, at det er meget vigtigt, at sådanne afhøringer foretages hurtigst muligt efter politianmeldelsen – både for

at sikre beviserne i sagen og for at skåne barnet mest muligt. Herudover kan en afhøring inden for kort tid efter anmeldelsen være med til at mindske risikoen for påvirkning af barnet fra familien eller andre.

Derfor har Rigsadvokaten også fastsat klare retningslinjer om, at videoafhøring af børn skal foretages hurtigst muligt, og hvis det er praktisk muligt som udgangspunkt inden for en uge fra anmeldelsen.

Når jeg nu sidder her i dag, er det jo fordi, at sagsbehandlingstiden på videoafhøringer ude i politikredsene ikke er god nok.

Jeg har tidligere både mundtligt og skriftligt givet udtryk for, at det absolut ikke er tilfredsstillende, når børn skal vente unødigt på at få lov til at afgive en forklaring i alvorlige sager.

Man skal dog også være opmærksom på, at gennemførelse af en videoafhøring ikke bare er et spørgsmål om at finde en ledig videoafhører og et videokamera, som kan optage afhøringen.

Det er en større koordinationsopgave, som skal håndteres på den rigtige måde af hensyn til både barnet og sagens behandling. Og videoafhøringen skal helst foretages, når de nødvendige forudsætninger er på plads, så man undgår at måtte udsætte barnet for endnu en uddybende afhøring med yderligere belastning til følge.

Det kan f.eks. være, at det er nødvendigt for politiet at foretage noget efterforskning, inden en meningsfuld videoafhøring kan finde sted.

Som udgangspunkt foretager videoafhøreren også et hjemmebesøg hos barnet for at danne sig et indtryk af barnet og for at præsentere sig for barnet og fortælle barnet om, hvordan videoafhøringen kommer til at foregå.

Og så er der de mere praktiske, men også nødvendige forudsætninger, som at der skal være ledige lokaler til rådighed, da videoafhøring af børn jo foregår i specielt indrettede lokaler i børnehuse.

Endelig er der de mange personer, som med kort varsel skal møde op på samme tid og sted for at deltage i eller overvære afhøringen.

Der kan altså være sager, hvor det simpelthen ikke er muligt – og hvor det nogle gange heller ikke er hensigtsmæssigt – at foretage videoafhøringen inden for en uge efter anmeldelsen.

Når politiet modtager en anmeldelse, hvor et barn er involveret, foretager man en konkret vurdering af behovet for videoafhøring. Og jeg glæder mig over, at den generelle tilbagemelding fra politiet er, at i de mest akutte og alvorlige sager kan det lade sig gøre at gennemføre videoafhøringen meget hurtigt – i nogle tilfælde allerede inden for de første døgn efter anmeldelsen.

Men der er altså også sager, som af forskellige årsager trækker ud, og som derfor trækker den gennemsnitlige sagsbehandlingstid op.

Når det er sagt, så ændrer dette selvfølgelig ikke på, at det generelt kan og skal blive meget bedre – det har jeg sagt før, og jeg siger det gerne igen.

Ventetider på adskillige uger er simpelthen ikke godt nok. Det tror jeg, at vi alle er enige om.

[Initiativer]

5. Jeg vil nu vende mig mod de initiativer, der i den seneste tid er taget for at nedbringe sagsbehandlingstiderne på området.

Rigspolitiet indskærpede i februar over for de politikredse, hvor der generelt er lange sagsbehandlingstider, at sagsbehandlingstiden skal nedbringes.

Jeg har forud for samrådet modtaget en opdateret redegørelse for sagsbehandlingstiden i de enkelte kredse, som også er blevet sendt til udvalget. Tallene viser, at det i nogle politikredse går den rigtige vej. Men der er desværre fortsat en række kredse, hvor sagsbehandlingstiden er alt for lang.

Redegørelsen viser dog også, at politikredsene har iværksat en række forskellige initiativer, der skal nedbringe sagsbehandlingstiden.

Flere kredse har f.eks. taget initiativ til at samle sagerne i én afdeling for at opnå en bedre visitation og styring af sagerne. Herudover har flere kredse taget et nyt styringsværktøj i brug for at optimere sagsbehandlingen. Og så har kredsene haft fokus på at tilføre flere ressourcer til området, blandt andet ved at øge antallet af videoafhørere og administrative medarbejdere på området.

Desuden er videoafhøring et af de områder, der er fokus på i forbindelse med statsadvokaternes tilsyn med politikredsene i 2017. Det indebærer blandt andet, at politikredsene skal registrere antallet af videoafhøringer, sagsbehandlingstiden og redegøre nærmere for årsagen, hvis sagsbehandlingen er på mere end 7 dage. Politikredsene skal afgive oplysningerne til statsadvokaterne i september 2017.

Det er mit klare indtryk, at der nu hos alle involverede parter er et stort fokus på at få nedbragt sagsbehandlingstiden i disse sager, og at de initiativer, jeg har beskrevet, vil få en positiv effekt.

Jeg vil – sammen med Rigspolitiet og Rigsadvokaten – følge området tæt, så vi sikrer, at sagsbehandlingstiderne rent faktisk også kommer ned.

Til efteråret vil jeg sammen med Rigspolitiet og Rigsadvokaten gøre status og vurdere om de iværksatte tiltag har haft den øn-

skede effekt, eller om der skal sættes andre tiltag i gang for yderligere at få nedbragt sagsbehandlingstiderne.

For selvfølgelig kan vi ikke være tilfredse med, at børn skal vente unødigt på at kunne afgive forklaring til politiet i alvorlige straffesager.

Tak for ordet.